

[Arne Christiansen.]

Når nogle forhaslet maler et billede af en Europahær på væggen, er det ikke alene et spørgsmål om europæisk atommagt, men også om udvikling og produktion af en avanceret teknik til konventionel krig, som i dag kun hovedparterne i de to alliancer kan præstere. Vi står derfor ikke over for et enten-eller: et selvstændigt europæisk samarbejde med risiko for opgivelse af det nødvendige atlantiske samarbejde eller et fortsat atlantisk samarbejde med afkald på de europæiske samarbejdsbestrebelse. Hvis det var sådan, ville det også være tragisk. Men når vi i Europa erkender dette, så må præsident og udenrigsminister i USA også komme til den erkendelse, at det mere og mere går mod samarbejde mellem ligeberettigede partnere med fælles interesse. Nok er økonomi og handel også led i en sikkerhedspolitik, men sikkerhedspolitik er andet og mere, også for USA, hvilket f. eks. også kommer til udtryk ved De Forenede Staters engagement i Mellemøsten.

Det bør vel ligeledes understreges, at i erklæringen om europæisk identitet af 14. december 1973 udtaler de otte af de ni i EF, der er NATO-medlemmer, at de:

„er af den opfattelse, at der ikke for tiden er noget alternativ til den sikkerhed, som USAs kernevåben og tilstedeværelsen af de nordamerikanske styrker i Europa frembyder“.

Jeg gør opmærksom på, at Frankrig er blandt disse otte.

Man fristes til at sige, at Europa har tilkendegivet sin vilje til trods alt at gøre 1973 til et Europaår i atlantisk perspektiv som foreslået af udenrigsminister Kissinger i april sidste år. Ingen havde vel ventet, at det alene kunne blive på amerikanske betingelser. Der er i den atlantiske dialog behov for forståelse, respekt og fortsat gensidig tillid, og jeg deler udenrigsministerens håb om, at vi får en snarlig erklæring om forholdet mellem De europæiske Fællesskaber og USA og en vedtagelse af NATOs erklæring om de atlantiske relationer.

Må jeg endelig sige: der er en verden uden for Europa, USA og Mellemøsten, og måske kan den på længere sigt blive bestemmende også for vor placering og vore muligheder i det internationale samarbejde. I dag hviler forpligtelse og ansvar for, i hvilken retning

denne udvikling skal gå, ikke længere som hidtil alene på de industrialiserede lande, men også på de stater, i hvis magt det er at dreje om for oliehanen. På denne baggrund og på baggrund af de synspunkter fra flere udviklingslande, som udenrigsministeren refererede til, er det min opfattelse, at vi i vor udenrigspolitik nok skal have øjnene åbne for en nyvurdering. Hverken udviklingslandene eller vi selv kan være tjent med, at vi ved at vandre i én gang vedtagne baner lukker øjnene for nytænkning, og det vil i overensstemmelse med tilkendegivelser fra adskillige modtagerlande nok være en særdeles pragmatisk nytænkning, der er brug for.

Må jeg til slut sige, at den nye erkendelse af sammenhængen mellem europæiske, atlantiske, mellemøstlige og den tredje verdens problemer, som vi i denne tid oplever, giver efter min opfattelse en udenrigspolitisk debat et realistisk og livsnært indhold, som nok så idealistiske debatter før har savnet.

Om den af hr. K. B. Andersen foreslåede dagsorden kan jeg sige, at dens indhold nøje falder sammen med de synspunkter, der var indeholdt i udenrigsministerens redegørelse, og jeg kan på venstres vegne anbefale at stemme for hr. K. B. Andersens dagsordensforslag.

Stinus (RV):

Det kan være vanskeligt at definere dansk udenrigspolitik lige netop nu. På det militære område har vi bundet os til NATO og til et snævert samarbejde med USA, hvis udenrigspolitik på væsentlige områder vi i adskillige år ikke har haft megen sympati for, og hvis præsident indenrigspolitisk opfører sig på en måde, som vi absolut heller ikke kan have noget tilovers for.

Udenrigspolitisk har vi engageret os i det nok så udefinerbare begreb „konsultationer“ med vore otte EF-partnere, som hver for sig giver udtryk for vidt forskellige opfattelser af, hvad disse udenrigspolitiske konsultationer skal udvikle sig til, og samtidig fastholder vi både over for vore EF-partnere, vor NATO-allierede USA og den hjemlige befolkning, at økonomi og udenrigspolitik ikke har noget som helst med hinanden at gøre, og at sikkerhedspolitik og udenrigspolitik, handelspolitik og økonomisk samarbejde er